

Till statsministern

Bättre samordning för en stärkt IT-politik

En ökad tillväxt, en stärkt välfärd, problem med växande sjuktal och en demografisk snedhet är aktuella frågor på den politiska dagordningen. En modern, tjänsteinriktad IT-politik har enligt IT-kommissionen stor betydelse för att hantera dem.

När den första IT-kommissionen inledde sitt arbete 1994 rådde en ljus tid för IT-världen med förhoppningar om snabba och självklara framsteg. IT och telekom har vänt till att bli krisbranscher men möjligheterna att utnyttja IT till samhällets nytta är fortfarande stora. Den nuvarande, fjärde IT-kommissionen visar i sitt betänkande om "breddtjänster" (SOU 2002:51) hur dessa möjligheter kan tas tillvara.

Allvaret i situationen har bl.a. att göra med de stigande kostnaderna för välfärden och den demografiska skevhet som hänger samman med att allt färre skall försörja allt fler. Problemen är välkända, men IT:s betydelse för att hantera dem bör betonas starkare. Det finns enligt IT-kommissionen betydande möjligheter att med hjälp av IT höja både produktivitet och kvalitet i den offentliga tjänsteproduktionen. För detta krävs emellertid samordnade insatser inom områden som sjuk- och hälsovård, omsorg, utbildning och skola, arbetsförmedling, försvar och för att nå visionen om 24-timmars myndigheten.

I sitt arbete har IT-kommissionen kunnat konstatera att alla statsdepartementen berörs av IT-frågorna men att den nödvändiga samordningen alltför ofta inte kommer till stånd. Kommissionen finner detta olyckligt och hämmande för utvecklingen. Kommissionen menar att en effektiv samordning inom regeringskansliet är en viktig, till och med avgörande förutsättning för att dra full nytta av IT inom den offentliga sektorn och för samverkan mellan den offentliga och den privata sektorn.

Av dessa skäl vill IT-kommissionen genom denna skrivelse (jfr tidigare brev till statsministern den 20 juni 2002, bilaga 1) uppmärksamma statsministern på behovet av en övergripande lednings- och samordningsfunktion inom regeringskansliet för IT-politiken. En

möjlighet kan vara att göra en minister *föredragande enligt 7 kap 5 § RF* i frågor som rör s.k. *breddtjänster* enligt SOU 2002:51. En annan möjlighet är att inom regeringskansliet tillskapa en *samordningsdelegation* under ledning av ett statsråd med uppgift att aktivt driva det interna samordningsarbetet inom IT-politiken. Enligt IT-kommissionen är biträdande näringsminister Ulrica Messing ett naturligt val, i synnerhet som hon i den nya departementsordningen redan svarar för en stor del av IT-politiken.

Det är IT-kommissionens enhälliga uppfattning att en sådan samordnad ledning krävs för att åstadkomma en kraftfull satsning på tjänsteutveckling till mångas nytta och till gagn för tillväxt och välfärd. Den stärker Sveriges ställning som modern IT-utvecklare och bidrar också till att ytterligare höja landets konkurrenskraft och försvara och utveckla en framskjuten position i internationella sammanhang som till exempel Europeiska Unionens "eEurope" initiativ.

Stockholm den 18 december 2002.

Birgitta Frejhagen

Lisbeth Gustafsson

Lars Ilshammar

Ove Ivarsen

Marie Persson Björkman

Peter Seipel
vice ordförande

Rolf Skoglund

Hans Wallberg

Christer Marking
Kanslichef

Bilaga 1.

IT-kommissionen

2002-06-20
Dnr ITK 2002/39

Till Statsministern

Angående samordningen av regeringskansliets insatser för bred information och breddtjänster

IT-kommissionen har i sin rapport "Breddtjänster- ett nytt skede i IT-politiken" pekat på behovet av ett politiskt ledarskap för utvecklingsarbetet mot ett digitalt tjänstesamhälle. Kommissionen har i sina förslag till handlingsprogram förutsatt aktiva och samordnande insatser från departementen för att stimulera och vägleda myndigheternas arbete med bred information och i utvecklingen av breddtjänster. Behovet av samordning grundar sig dels i att myndigheternas informationsresurser ska kunna användas gemensamt inom den offentliga sektorn för att möjliggöra utveckling av breddtjänster - de utnyttjar normalt information från flera myndigheter, dels i att de offentliga informationsresurserna spelar en viktig roll för utvecklingen av breddtjänster i näringslivet.

Det behövs en samordnad utveckling av terminologistandarder, metadata och märkningssystem. Väsentliga gemensamma tjänster behöver utvecklas, s.k. grundtjänster rörande kalenderinformation, adressregister, identifikationssystem, autentisering, etc. Det handlar om investeringar i samhällets informationsresurser som ihop berör flera departement och som endast kan hanteras på ett rationellt sätt genom en proaktiv gemensam beredning mellan departementen. Behovet av en sådan gemensam beredningsorganisation har också påpekats av E-infogruppen i rapporten "Samhällets grundläggande information", Ju Ds 2000:34.

För att åstadkomma en sådan samordning och ledning av arbetet mot breddtjänster, vilka berör de flesta samhällsområden, bör enligt IT-kommissionen chefen för näringsdepartementet ges ett förordnande enligt 7 kap 5 § RF rörande ärenden som angår förutsättningarna för att sådana breddtjänster och digitala tjänster i allmänhet skall kunna utvecklas för tillväxt och välfärd i Sverige.

Stockholm den 20/6 2002

Christer Marking
Kanslichef vid IT-kommissionen